

2020/2613(RSP)

9.6.2020

RESOLUTSIOONI ETTEPANEKU PROJEKT

suuliselt vastatavate küsimuste B9-0000/2020 ja B9-0000/2020 alusel

vastavalt kodukorra artikli 136 lõikele 5

ELi veealaste õigusaktide rakendamise kohta
(2020/2613(RSP))

**Christophe Hansen, Sara Cerdas, Nicolae Ștefănuță, Marco Dreosto,
Martin Häusling, Joanna Kopcińska, Malin Björk, Eleonora Evi**
keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi veealaste õigusaktide rakendamise kohta (2020/2613(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (veepoliitika raamdirektiiv)¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (põhjaveedirektiiv)²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/105/EÜ (mis käsitleb keskkonnaväliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ) (keskkonnaväliteedi standardite direktiiv)³,
- võttes arvesse direktiivi 2007/60/EÜ üleujutusrisiki hindamise ja maandamise kohta (üleujutuste direktiiv)⁴,
- võttes arvesse nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiivi 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (asulareovee puhastamise direktiiv)⁵,
- võttes arvesse veepoliitika raamdirektiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontrolli⁶,
- võttes arvesse asulareovee puhastamise direktiivi hindamist⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta⁸,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud)⁹,
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta¹⁰,
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti aruannet „Euroopa keskkond – hetkeolukord ja

¹ EÜTL 327, 22.12.2000, lk 1–73.

² ELTL 372, 27.12.2006 lk 19–31.

³ ELTL 348, 24.12.2008, lk 84–97.

⁴ ELTL 288, 6.11.2007 lk 27–34.

⁵ EÜTL 135, 30.5.1991, lk 40–52.

⁶ SWD(2019)439 ja kommenteeritud kokkuvõte, mis on esitatud dokumendis SWD(2019)440.

⁷ SWD(2019)700 ja kommenteeritud kokkuvõte, mis on esitatud dokumendis SWD(2019)701.

⁸ Praegu täiskogus vastu võtmisel.

⁹ COM(2017) 753 final, 1.2.2018.

¹⁰ 2019/2930(RSP).

- väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks¹¹,
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“¹²,
 - võttes arvesse ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030¹³,
 - võttes arvesse strateegiat „Talust taldrikule“¹⁴,
 - võttes arvesse seitsmendat keskkonnaalast tegevusprogrammi¹⁵,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Kestliku Euroopa investeerimiskava“¹⁶,
 - võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2020. aasta teatist „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“¹⁷,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa võimalus: parandame veed ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“¹⁸,
 - võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2019. aasta teatist „Euroopa Liidu strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas“¹⁹,
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni ja OECD 2020. aasta mai ühisuuringut „Financing Water Supply, Sanitation and Flood Protection – Challenges in EU Member States and Policy Options“ (veevarustuse, kanalisatsiooni ja üleujutuste kaitse rahastamise kohta – ELi liikmesriikide väljakutsed ja poliitikavalikud)²⁰,
 - võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärke ja eelkõige kestliku arengu 6. eesmärki, mis käsitleb puhast vett ja kanalisatsiooni²¹,
 - võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 2019. aasta mais avaldatud bioloogilise

¹¹ Kätesaadav aadressil <https://www.eea.europa.eu/publications/soer-2020>.

¹² COM(2019) 640.

¹³ COM(2020) 380.

¹⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks, COM(2020) 381 final, 20.5.2020.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171–200).

¹⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kestliku Euroopa investeerimiskava. Euroopa roheline kokkuleppe investeerimiskava“, COM(2020)21 final, 14.1.2020.

¹⁷ COM(2020) 98.

¹⁸ COM(2020) 456.

¹⁹ COM(2019) 128.

²⁰ Kätesaadav aadressil <http://www.oecd.org/environment/financing-water-supply-sanitation-and-flood-protection-6893cdac-en.htm>.

²¹ Sisaldub ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsioonis 70/1 „Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030. Muudame oma maailma“.

- mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmset hindamisaruannet²²,
- võttes arvesse Euroopa kodanikualgatust „Right2Water“²³,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee [1. juuli 2020. aasta] arvamust veepoliitika raamdirektiivi, põhjavee direktiivi, keskkonnakvaliteedi standardite direktiivi ja ülejutuste direktiivi toimivuskontrolli kohta²⁴,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta (jooksev programm)“²⁵,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,
 - võttes arvesse suuliselt vastatavaid küsimusi nõukogule ja komisjonile ELi veealaste õigusaktide rakendamise kohta²⁶,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et vesi on võõrandamatu avalik vara, mis on eluks hädavajalik, ning et veemajandusel on oluline roll ELi ökosüsteemiteenuste säilitamisel ning ressursside kasutamisel ja majanduslikul tootmisel; arvestades, et Euroopa peab leidma praegustele veeprobleemidele toimivad lahendused ja haldama veevarusid tõhusalt, kuna need mõjutavad otseselt inimeste tervist, energiatootmist, põllumajandust ja toiduga kindlustatust;
- B. arvestades, et veepoliitika raamdirektiiviga loodi raamistik 110 000 pinnaveekogu kaitsmiseks ELis, eesmärgiga saavutada 2015. aastaks hea ökoloogiline ja keemiline seisund; arvestades, et toimivuskontrolli käigus leiti ELi veealaste õigusaktide rakendamisel olulisi puudusi, mistõttu 2027. aastaks püstitatud vee seisundi eesmäärke tõenäoliselt ei saavutata;
- C. arvestades, et hea keemiline seisund on saavutatud ainult 38% pinnavee puhul ja kõigest 40% veest on hea ökoloogilise seisundiga või selle saavutamise potentsiaaliga;
- D. arvestades, et veepoliitika raamdirektiivi tõhusus sõltub selle rakendamisest liikmesriikides;
- E. arvestades, et veevõtmine avaldab ELi vetele tugevat survet; arvestades, et umbes neljandik ELi looduskeskkonnast võetud veest kasutatakse põllumajanduses; arvestades, et vee taaskasutamist käsitleva uue määruse suhtes on jõutud kokkuleppele, mis hõlbustab puhastatud asulareovee kasutamist põllumajandusmaa niisutamiseks;

²² „Global assessment report on biodiversity and ecosystems services“ (IPBESi bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmne hindamisaruanne), kättesaadav aadressil <https://ipbes.net/global-assessment>.

²³ www.right2water.eu.

²⁴ <https://cor.europa.eu/et/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-541-2020>.

²⁵ ELT C 110, 22.3.2019, lk 94–98.

²⁶ O [000XXX/YYYY] ja O [000XXX/YYYY].

- F. arvestades, et peamine veereostuse allikas ELis on puhastamata või ebapiisavalt puhastatud asula- ja/või tööstusreovee heide; arvestades, et peamine vee hajureostusallikas on põllumajandus, mis põhjustab toitainete, pestitsiidide ja muude saasteainete heidet;
- G. arvestades, et kõige kulutõhusama meetmena on äärmiselt oluline võidelda pinna- ja põhjavee keemilise saastega alati, kui see on võimalik, selle tekkekohas;
- H. arvestades, et toimivuskontrolli käigus leiti, et veepoliitika raamdirektiiv „annab piisavalt rangeid suuniseid kiireloomuliste probleemide lahendamiseks ning on samas piisavalt paindlik, et seda saaks vajaduse korral tõhusamalt rakendada edasiste ülesannetega toimetulekuks, mida direktiivis ei ole nimetatud, nagu kliimamuutused, veenappus ja uued saasteained“;
- I. arvestades, et Euroopa mageveekogude bioloogiline mitmekesisus on ohus; arvestades, et terved ja vastupidavad magevee ökosüsteemid suudavad paremini kliimamuutuste mõju leevendada ja nendega kohaneda;
- J. arvestades, et kolmandik Euroopa riikidest kannatab veepuuduse all, mis tähendab, et neil on aastas vähem kui 5000 m³ vett inimese kohta²⁷;
- K. arvestades, et vesi on toiduahela oluline osa; arvestades, et põhja- ja pinnavee hea kvaliteet on vajalik õiglase, tervisliku ja keskkonnasõbraliku toidusüsteemi saavutamiseks, nagu on kirjeldatud strateegias „Talust taldrikule“;
- L. arvestades, et praegu on Euroopas üle 21 000 hüdroelektrijaama; arvestades, EL ei ole võtnud tammide eemaldamiseks kõikehõlmavaid meetmeid;
- M. arvestades, et asulareovee puhastamise direktiiv aitab tõhusalt piirata veekogude reostust, vähendades biokeemilist hapnikutarvet ning lämmastiku ja fosfori kogust puhastatud reovees kogu ELis;
1. tunneb heameelt veepoliitika raamdirektiivi edu üle integreeritud veemajanduse asjakohase juhtimisraamistiku loomisel ja vee kvaliteedi halvenemise aeglustamisel;
 2. tunneb heameelt komisjoni hinnangu üle, et veepoliitika raamdirektiiv täidab oma eesmärgi, kuid selle rakendamist tuleb parandada ja kiirendada;
 3. peab kahetsusväärseks, et veepoliitika raamdirektiivi eesmärgi ei ole ikka veel saavutatud peamiselt ebapiisava rahastamise, eriti aeglase rakendamise, ebapiisava jõustamise ja direktiivis sätestatud erandite laialdase kasutamise tõttu, et keskkonnaeesmärkide integreerimine valdkondlikesse meetmetesse on olnud ebapiisav ning et pooled ELi veekogudest ei ole ikka veel heas seisundis;
 4. märgib, et kliimamuutustel võib olla märkimisväärne negatiivne mõju mageveeallikatele, kuna põuad toovad kaasa jõgede vooluhulga vähenemise ja saasteainete suurema kontsentratsiooni ning tugevad vihmajärgsed, mis tingivad suurema äravoolu linnadest ja

²⁷ <https://www.eea.europa.eu/publications/92-9167-025-1/page003.html>

põllumajandusmaalt; rõhutab, et temperatuuri tõus toob kaasa suurema veestressi, mis mõjutab mitut majandussektorit; rõhutab, et tulevases ELi kliimamuutustega kohanemise strateegias tuleks piisavalt arvesse võtta vee ökosüsteemide vastupanuvõimet, üleujutusi ja veenappust;

5. märgib, et kemikaalide osas on veel arenguruumi; kutsub komisjoni üles ajakohastama asjaomaste ainete loetelu, mis on esitatud veepoliitika raamdirektiivi lisades; soovib töötada välja uued suunised keemiliste segude täiustatud seiremeetodite kohta;
6. märgib, et põhimõte „üks puudu, kõik puudu“ (one-out-all-out) peaks jääma kehtima, kuigi see tekitab probleeme üksikute parameetrite osas tehtud edusammudest aru andmisel; nõuab täiendavaid aruandlusmeetodeid (nt kaugus eesmärgist); rõhutab, kui oluline on läbipaistvus ja üldsuse põhjalik teavitamine vee kvaliteedist ELis;
7. mõistab hukka erandite kasutamise rohkem kui poolte Euroopa veekogude puhul, ilma et see oleks piisavalt põhjendatud; nõuab erandite kasutamise juhenddokumentide ajakohastamist, et seda tava vähendada;
8. peab kahetsusväärseks, et kuigi kulude katmise põhimõte näeb ette, et kõigil veekasutajatel on tegelik ja proportsionaalne finantsosalus, on see mitmes liikmesriigis väike või olematu; kutsub liikmesriike üles kaaluma ja rakendama asjakohast veehinna kujundamise poliitikat ning kohaldama täielikult kulude katmise põhimõtet kooskõlas veepoliitika raamdirektiiviga; rõhutab siiski, et taskukohase hinnaga vesi peaks olema kõigile kodanikele kättesaadav;
9. rõhutab, et on oluline tegeleda nii mageveekogude kui ka soolase veega veekogude eutrofeerumisega, mida põhjustavad reoveest ja muudest allikatest, sealhulgas põllumajandusest pärinev lämmastik ja fosfor;
10. märgib, et hüdroelektrijaamad annavad ELis suurima osa taastuvenergiast, kuid juhib siiski tähelepanu sellele, et tammide ehitamine võib avaldada negatiivset mõju elupaikadele ning et veepoliitika raamdirektiivis on hüdro-morfoloogiliste tingimuste kaitseks kehtestatud ranged kriteeriumid; nõuab vee kvaliteedi ja ökosüsteemide muutustest tulenevate mõjude ranget hindamist;
11. märgib, et üleminek kaupade autoveolt siseveeteedele peaks käima käsikäes toetusega säästvatele alternatiivkütustele ja säästvale siseveelaevanduse tehnoloogiale, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja vältida veekogude kvaliteedi halvenemist;
12. tunneb heameelt asjaolu üle, et asulareovee puhastamise direktiiv on aidanud koguseid vähendada ja seeläbi vee kvaliteeti parandada, kuid peab kahetsusväärseks, et asulareovee puhastamise direktiivi hindamise käigus ei analüüsita, kui tõhusalt juhatakse tööstusreovesi kogumissüsteemidesse ja asulareoveepuhastitesse;
13. märgib, et asulareovee puhastamise direktiivis ei võeta piisavalt arvesse valinguvee otselaske ja asulavee äravoolu ning individuaalsete süsteemide ja väikeste linnastute probleeme;
14. kutsub liikmesriike üles saavutama veepoliitika raamdirektiivi nõuete täielik täitmine võimalikult kiiresti ja igal juhul hiljemalt 2027. aastaks;

15. kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike veedirektiivide rakendamisel tehnilise abi ja asjakohase koolitusega, jagades häid tavasid ja oskusteavet;
16. kutsub komisjoni üles võtma rangeid ja kiireid meetmeid liikmesriikide rikkumiste menetlemiseks, et tagada veepoliitika raamdirektiivi täielik järgimine kõigis liikmesriikides võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2027. aastaks; nõuab tungivalt, et komisjon tegeleks pooleliolevate rikkumismenetlustega, mis puudutavad veealaste õigusaktide süstemaatilist rikkumist;
17. rõhutab vajadust viia ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) veepoliitika raamdirektiiviga vastavusse, et tõhustada põllumajanduses veekaitsemeetmeid; tunneb heameelt toitainete parema haldamise lisamise üle ÜPP uute strateegiakavade ja bioloogilise mitmekesisuse strateegia eesmärkide hulka;
18. nõuab tungivalt, et komisjon ühtlustaks ja parandaks veekvaliteedi seiresüsteeme, kogudes muu hulgas andmeid pestitsiidide jääkide ja metaboliitide kohta Euroopa veekogudes;
19. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama vesikonna majandamiskavade ja üleujutusrisiki maandamise kavade raames välja põuaohjestrategiad;
20. soovib käivitada põudadega toimetulekuks projekte, mille käigus võetakse mahajäetud karjäärid kasutusele vihma- ja üleujutusvee reservuaaridena; innustab tegema sellealaseid teadusuuringuid ja investeeringuid;
21. kutsub liikmesriike üles määrama kindlaks ja tagama rahalised vahendid ning suurendama jõupingutusi selleks, et säilitada olemasolev taristu, mis ei tekita keskkonnaga rahvaterviseprobleeme, ja sellesse reinvesteerida; rõhutab vajadust anda rahalist toetust uuenduslikele meetoditele ja looduspõhiste lahendustele;
22. soovib siduda üleujutusrisiki maandamise direktiivi tihedamalt looduspõhiste lahenduste eelistamise poliitikaga ja rahastamisvooge vastavalt kohandada;
23. nõuab tõhusamaid meetmeid liidu ja liikmesriikide tasandil, et võidelda uute saasteainetega, nagu mikroplast ja ravimid;
24. kutsub üles elavdama avalikku arutelu, suurendama üldsuse teadlikkust ja haritust ning ergutama sektoritevahelist dialoogi;
25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.